

32003L0009

6.2.2003

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

L 31/18

ДИРЕКТИВА 2003/9/ЕО НА СЪВЕТА**от 27 януари 2003 година****за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, първа алинея, точка 1, буква б) от него,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽²⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽³⁾,

като взе предвид становището на Комитета на регионите ⁽⁴⁾

като има предвид, че:

- (1) Една обща политика в областта на убежището, която включва обща европейска система за убежище, е основен елемент на целта на Европейския съюз насочена към постепенното създаване на едно пространство на свобода, сигурност и правосъдие, което е отворено за тези, които подтикнати от условията, законно търсят закрила в Общността.
- (2) Европейският съвет, по време на специалната си среща в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. постигна съгласие да работи за създаването на обща европейска система за убежище, която се основава на пълното и цялостно прилагане на Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г., т.е. да поддържа принципа за забрана на връщането (non-refoulement).
- (3) Заключениеята от Тампере предвиждат тази обща европейска система за убежище да включва в краткосрочен план минимум общи условия за приемане на лицата, търсещи убежище.
- (4) Определянето на минимални норми за приемане на лицата, търсещи убежище представлява една стъпка, която заслужава да бъде оценена по посока на европейската политика за убежището.
- (5) Настоящата директива спазва основните права и се съобразява с признатите принципи, а именно с Хартата за основните права на Европейския съюз. Настоящата директива цели, по-специално да гарантира пълното зачитане на човешкото достойнство и да улесни прилагането на членове 1 и 18 от хартата.
- (6) По отношение на отношението към лицата, за които се отнася настоящата директива, държавите-членки имат задължения по актовете на международното право, по които те са страни и които забраняват дискриминацията.

- (7) Трябва да се приемат минимални норми за приемане на лицата, търсещи убежище, които би трябвало, по принцип, да бъдат достатъчни за да гарантират едно достойно жизнено равнище и условия на живот, които са сравними с тези във всички държави-членки.
- (8) Хармонизирането на условията на приемане на лицата, търсещи убежище би трябвало да допринесе за ограничаването на вторичните движения на лицата, търсещи убежище, мотивирано от различията в условията на приемането.
- (9) Приемането на групите, които имат специални потребности би трябвало да бъде организирано по специален начин за да отговори на тези потребности.
- (10) Приемането на лицата, търсещи убежище, които са задържани би трябвало да бъде специално организирано за да отговори на техните нужди в това положение.
- (11) С оглед спазването на минималните процесуални гаранции, които се състоят във възможността да се осъществява контакт с организации или с групи лица, които оказват правна помощ, е добре да бъдат предоставяни сведения за тези организации и за тези групи лица.
- (12) Добре е да се ограничат възможностите за злоупотреба със системата, като се предвидят случаи на ограничаване или на отнемане на възможността да се ползват условията за приемане на лицата, търсещи убежище.
- (13) Ефективността на националните системи за приемане и сътрудничеството между държавите-членки по въпросите на приемането на лицата, търсещи убежище би трябвало да бъдат гарантирани.
- (14) Добре е за се насърчава една политика на подходящо съгласуване между компетентните органи по отношение на приемането на лицата, търсещи убежище и следователно да се привилегирват хармоничните отношения между местните общности и центровете за настаняване.
- (15) От самото естество на минималните норми следва, че държавите-членки следва да могат да предвиждат или да запазят по-благоприятни условия за гражданите на трети страни и лицата без гражданство, които искат международна защита от една държава-членка.
- (16) В същия дух, държавите-членки се приканват да прилагат разпоредбите на настоящата директива по отношение на процедурите за разглеждане на молбите за форми на защита, различни от тази, която произтича от Женевската конвенция за гражданите на трети страни и за лицата без гражданство.
- (17) Следва да се оценява редовно прилагането на настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ С 213 Е, 31.7.2001 г., стр. 286.

⁽²⁾ Становище от 25 април 2002 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

⁽³⁾ ОВ С 48, 21.2.2002 г., стр. 63.

⁽⁴⁾ ОВ С 107, 3.5.2002 г., стр. 85.

- (18) Като се има предвид, че целта на предвижданата инициатива, а именно създаването на минимални норми за приемане на лицата, търсещи убежище в държавите-членки, не може да бъде осъществена по задоволителен начин от държавите-членки а може следователно, поради измеренията и въздействията на предвижданата акция, да бъде по-добре осъществена на ниво на Общността, Общността може да вземе мерки, в съответствие с принципа на субсидиарността, уреден в член 5 от Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, така както е уреден в този член, настоящата директива не надхвърля това, което е необходимо за достигането на тези цели.
- (19) В съответствие с член 3 от Протокола за позицията на Обединеното кралство и на Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Обединеното кралство е съобщило с писмо от 18 август 2001 г., желанието си да участва в приемането и в прилагането на настоящата директива.
- (20) На основание член 1 от посочения протокол, Ирландия не участва в приемането на настоящата директива. Следователно, и без да се изключва приложението на член 4 от този протокол, разпоредбите на настоящата директива не се прилагат по отношение на Ирландия.
- (21) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейски съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящата директива и следователно не е обвързана от нея, както и не е задължена да го прилага,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ЦЕЛ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

Цел

Настоящата директива има за цел да създаде минимални норми за приемането на лицата, търсещи убежище в държавите-членки.

Член 2

Определения

За нуждите на настоящата директива:

- а) „Женевска конвенция“ означава: Конвенцията за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., изменена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г.;
- б) „молба за убежище“ означава: молба, която е подадена от гражданин на трета страна или лице без гражданство, която може да се разглежда като молба за международна закрила от държава-членка по смисъла на Женевската конвенция. Предполага се, че всяка молба за международна закрила е молба за убежище, освен ако гражданинът на трета страна или лице без гражданство не поиска изрично друга форма на закрила, която може да бъде предмет на отделно молба;
- в) „лице, търсещо убежище“ означава: гражданин на трета страна или лице без гражданство, което е подало молба за убежище, по която още не е взето окончателно решение.

- г) „член на семейство“ означава: доколкото семейството вече е било създадено в страната на произход, членовете, посочени по-долу, на семейството на заявителя, които се намират в същата държава-членка по отношение на молбите за убежище:
- i) съпругът(ата) на лицето, търсещо убежище, или неговия партньор или неговата партньорка, с когото (която) не е в брак, а е свързан(а) в трайна връзка, когато законодателството или практиката на съответната държава-членка има към двойките, които не са в брак отношение сравнимо с това, което има към брачните двойки, по силата на законодателството си за чужденците;
- ii) малолетните деца на двойката посочена в i) или на лицето, търсещо убежище, при условие че не са в брак и той ги издържа, без дискриминация в зависимост от това дали са родени от брак, без брак или са били осиновени, в съответствие с националното право;
- д) „бежанец“ означава: всяко лице отговаря на условията на член 1, буква А от Женевската конвенция;
- е) „статут на бежанец“ означава правното положение, което държавата-членка е предоставила на лице, което е прието като бежанец на територията на тази държава-членка;
- ж) „процедура“ и „процедура по обжалване“ означава процедурите и процедурите по обжалване предвидени от държавите-членки в тяхното национално право;
- з) „непридружени малолетни“ означава лица на възраст под осемнадесет години, които влизат на територията на държавите-членки без да са придружавани от възрастно лице, което въз основа на закона или на обичая, носи отговорност за тях и докато такова лице не поеме реално отговорност за тях; това определение обхваща също малолетните, които престават да бъдат придружавани след тяхното влизане на територията на държавите-членки;
- и) „условия на приемане“ означава съвкупността от мерките взети от държавите-членки в полза на лицето, търсещо убежище в съответствие с настоящата директива;
- й) „материални условия на приемане“ означава условията на приемане, които включват жилището, храната и облеклото, предоставено в натура или под формата на финансова помощ или на бонове, както и помощ за дневни разходи;
- к) „задържане“ означава всяка мярка на изолиране на лицето, търсещо убежище от държавата-членка в определено място, където лицето, търсещо убежище е лишено от свободата си на придвижване;
- л) „център за настаняване“ означава всяко място, което служи за колективно жилище на лицата, търсещи убежище.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага по отношение на всички граждани на трети страни и лица без гражданство, които подават молба за убежище на границата или на територията на една държава-членка докато имат разрешение да пребивават на територията в качеството на лица, които търсят убежище, както и по отношение на членовете на техните семейства, ако това търсене на убежище се отнася и до тях според националното право.

2. Настоящата директива не се прилага по отношение на молбите за дипломатическо или териториално убежище, които са подадени до представителствата на държавите-членки.

3. Настоящата директива не се прилага когато се прилага Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддръжане на баланс между държавите-членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием ⁽¹⁾.

4. Държавите-членки могат да решат да прилагат настоящата директива по отношение на процедурите за обработване на молбите за форми на закрила различни от тази, която произтича от Женевската конвенция, по отношение на гражданите на трети страни или лица без гражданство, за които е установено, че не са бежанци.

Член 4

По-благоприятни разпоредби

Държавите-членки могат да приемат или да запазят по-благоприятни разпоредби в областта на условията за приемане на лицата, търсещи убежище и на близките роднини на лицето, търсещо убежище, които се намират в същата държава-членка, когато те са зависими от него, или по хуманитарни причини, доколкото тези разпоредби са съвместими с тези на настоящата директива.

ГЛАВА II

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ ЗА УСЛОВИЯТА НА ПРИЕМАНЕ

Член 5

Информация

1. Държавите-членки уведомяват лицата, търсещи убежище, в един разумен срок, който не надхвърля петнадесет дни след подаването на молбата за убежище пред компетентния орган, за предимствата от които те могат да се ползват и за задълженията, които трябва да спазват по отношение на условията за приемане.

Държавите-членки гарантират, че на лицата, търсещи убежище са предоставени сведения за организациите или групите лица, които осигуряват специфична правна помощ и за организациите, за които се предполага, че биха могли да им помогнат или да ги информират по отношение на условията на приемане, от които те могат да се ползват, включително медицинските грижи.

2. Държавите-членки гарантират, че сведенията по параграф 1 са предоставени писмено и, доколкото това е възможно, на език който лицата, търсещи убежище се предполага че познават достатъчно. Когато са налице условията за това, тези сведения могат също така да бъдат дадени устно.

⁽¹⁾ ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

Член 6

Документи

1. Държавите-членки гарантират, че в срок от три дни след подаването на молба пред компетентния орган, лицето, търсещо убежище получава удостоверение издадено на негово име, което удостоверява неговия статут на лице, търсещо убежище или че му е разрешено да пребивава на територията на държавата-членка докато молбата му е висяща или е в процес на разглеждане.

Ако титулярът не е свободен да се придвижва на цялата или на част от територията на държавите-членки, удостоверението свидетелства също и за този факт.

2. Държавите-членки могат да изключат прилагането на настоящия член когато лицето, търсещо убежище е задържано и през време на разглеждане на молбите за убежище, което е подадено на границата, или в рамките на процедура за предоставяне на право на лицето, търсещо убежище да влезе на законно основание на територията на държава-членка. В тези специфични случаи, докато трае разглеждането на молбата за убежище, държавите-членки могат да предоставят на лицето, търсещо убежище други удостоверения, които са равностойни на документа по параграф 1.

3. Документът по параграф 1 не удостоверява запълнително самоличността на лицето, търсещо убежище.

4. Държавите-членки приемат мерките необходими за да предоставят на лицата, търсещи убежище документа по параграф 1, който трябва да бъде валиден толкова дълго, колкото на тях им е разрешено да пребивават на територията или на границата на съответната държава-членка.

5. Държавите-членки могат да предоставят на лицата, търсещи убежище пътен документ, когато сериозни хуманитарни причини правят необходимо тяхното присъствие в друга държава.

Член 7

Пребиваване и свобода на движение

1. Лицата, търсещи убежище могат да се движат свободно на територията на държавата-членка, където са приети или в рамките на зоната, която им е определена от тази държава-членка. Определената зона не засяга неотчуждаемата сфера на личния живот и дава достатъчно възможност за движение, за да гарантира достъпа до всички преимущества предвидени от настоящата директива.

2. Държавите-членки могат да определят мястото на пребиваване на лицето, търсещо убежище по съображения за обществен интерес или обществен ред, или, когато са налице условията за това, за нуждите на бързото обработване и ефикасно проследяване на техните молби.

3. Когато това се окаже необходимо, държавите-членки могат да задължат лицето, търсещо убежище да остане в определено място в съответствие с тяхното национално право, например поради правни причини или по съображения за обществен ред.

4. Държавите-членки могат да предвидят, че за да се ползват от материалните условия на приемане, лицата, търсещи убежище трябва да реално да пребивават в определено място, което е посочено от държавите-членки. Тези решения, които могат да имат общ характер, се взимат за всеки случай по отделно и въз основа на националното законодателство.

5. Държавите-членки предвиждат възможността да предоставят на лицата, търсещи убежище временно разрешение да напускат мястото на пребиваване по параграфи 2 и 4, и/или зоната, която им е била определена по параграф 1. Решенията се взимат за всеки случай поотделно, обективно и безпристрастно и те са мотивирани когато са отрицателни.

Лицето, търсещо убежище не трябва да иска разрешение за да се яви пред органите и съдилищата, ако неговото присъствие там е необходимо.

6. Държавите-членки задължават лицето, търсещо убежище да съобщава своя адрес на компетентните органи и да им съобщава всяка промяна на адреса в най-кратък срок.

Член 8

Семейства

Когато предоставят жилище на лицето, търсещо убежище, държавите-членки взимат подходящи мерки за да запазят, в рамките на възможно, единството на семейството, което се намира на тяхната територия. Тези мерки се прилагат със съгласието на лицето, търсещо убежище.

Член 9

Медицински прегледи

Държавите-членки могат да предвидят лицето, търсещо убежище да бъде подложено на медицински преглед по съображения свързани с общественото здраве.

Член 10

Записване в училище и обучение на малолетните

1. Държавите-членки предоставят на малолетните деца на лицата, търсещи убежище и на малолетните лица, търсещи убежище достъп до образователната система, при условия аналогични с тези, които са предвидени за гражданите на държавата-членка по приемането, докато не бъде изпълнена една мярка за експулсиране от територията срещу тях или срещу техните родители. Обучението може да бъде предоставено в центровете за настаняване.

Държавите-членки могат да предвидят този достъп да бъде ограничен до обществената образователна система.

Малолетните са на възраст по-ниска от възрастта на законното пълнолетие в държавата-членка, в която е била подадена или разгледана молбата за убежище. Държавите-членки не могат да премахнат достъпа до средно образование с единствен мотив, че непълнолетният е достигнал възрастта на пълнолетието.

2. Достъпът до образователната система не може да бъде отложен с повече от три месеца, считано от датата на подаване на молбата за убежище на малолетния или на неговите родители. Този срок може да бъде продължен до една година когато се предоставя едно специфично образование с оглед улесняването на достъпа до образователната система.

3. Когато достъпът до образователната система посочен в параграф 1 не е възможен поради особеното положение на малолетния, държавата-членка може да предложи други условия на обучение.

Член 11

Заетост

1. Държавите-членки определят срок, който започва от датата на подаване на молбата за убежище, през който лицето, търсещо убежище няма достъп до пазара на труда.

2. Ако решението на първа инстанция не е било взето една година след подаването на молбите за убежище, и ако това закъснение не може да бъде вменено във вина на лицето, търсещо убежище, държавите-членки решават при какви условия да бъде предоставен достъп до пазара на труда лицето, търсещо убежище.

3. Достъпът до пазара на труда не се отказва докато продължават процедурите по обжалването, когато жалбата срещу отрицателно решение взето в рамките на редовна процедура има суспендиращо действие, до момента на съобщаването на едно отрицателно решение по жалбата.

4. По съображения свързани с тяхната политика на пазара на труда, държавите-членки могат да предоставят предимство на гражданите на Съюза и на тези от държавите страни по споразумението за Европейското икономическо пространство, както и на гражданите на трети държави пребиваващи редовно.

Член 12

Професионално обучение

Държавите-членки могат да разрешат достъпа на лицата, търсещи убежище до професионалното обучение, независимо дали те имат достъп до пазара на труда.

Достъпът до професионално обучение свързан с договор за наемане на работа се подчинява на възможността, за лицето, търсещо убежище да има достъп до пазара на труда, в съответствие с член 11.

Член 13

Общи правила относно материалните условия на приемане и медицинските грижи

1. Държавите-членки гарантират, че лицата, търсещи убежище да имат достъп до материалните условия на приемане, когато те подават молбата си за убежище.

2. Държавите-членки взимат мерките свързани с материалните условия на приемане, които дават възможност да се гарантира жизнено равнище подходящо за здравето и да осигурят прехраната на лицето, търсещо убежище.

Държавите-членки гарантират, че жизненото равнище е гарантирано в случай на лица, които имат особени потребности, в съответствие с член 17, както и в случай на задържани лица.

3. Държавите-членки могат да подчинят предоставянето на всички или на част от материалните условия на приемане и на медицинските грижи на условието лицата, търсещи убежище да не разполагат с достатъчно средства за да имат едно жизнено равнище отговарящо на тяхното здравословно състояние и за осигуряване на прехраната им.

4. Държавите-членки могат да изискват от лицето, търсещо убежище да поеме стойността на материалните условия на приемане и на медицинските грижи предвидени в настоящата директива, или да участват в разходите за тях, в съответствие с параграф 3, ако те имат достатъчно средства, например ако са работили достатъчен срок.

Ако се окаже, че лицето, търсещо убежище разполага с достатъчно средства за да покрие разходите за материалните условия на приемане и медицинските грижи в момента когато тези основни нужди са били покрити, държавите-членки могат да му поискат възстановяването им.

5. Материалните условия за приемане могат да бъдат предоставени в натура или под формата на финансови помощи или на бонове, или като се комбинират тези форми.

Когато държавите-членки изпълняват материалните условия на приемане под форма на финансови помощи или на бонове, размерът на последните се определя съобразно с принципите определени в този член.

Член 14

Разновидности на материалните условия на приемане

1. Когато жилището е предоставено в натура, то трябва да бъде под следните форми, или да ги съчетава:

- a) помещения за настаняване на лицето, търсещо убежище, докато трае разглеждането на молбата за убежище подадена на границата;
- b) центрове за настаняване, които предлагат достатъчно добро жизнено ниво;
- в) къщи, апартаменти, частни хотели или други помещения приспособени за настаняване на лицата, търсещи убежище.

2. Държавите-членки гарантират, че лицата, търсещи убежище, които се ползват от жилищата предвидени в параграф 1, букви а), б) и в):

- a) да се ползват от закрила на техния семеен живот;
- b) имат възможност да общуват с семейството си, с техните юридически съветници, представителите на Върховния комисар за бежанците на Организацията на обединените нации (ВКБООН) и неправителствените организации (НПО), които са признати от държавите-членки.

Държавите-членки обръщат особено внимание на предотвратяването на насилието вътре в помещенията и в центровете за настаняване по параграф 1, букви а) и б).

3. Държавите-членки гарантират, че когато са налице условията за това, малолетните деца на лицата, търсещи убежище или малолетните търсещи убежище са настанени с техните родители или с възрастния член на тяхното семейство, който отговаря за тях, по силата на закона или на обичая.

4. Държавите-членки гарантират, че лицата, търсещи убежище се преместват от едно жилище в друго само когато това е необходимо. Държавите-членки дават на лицата, търсещи убежище възможност да уведомят техните юридически съветници за тяхното преместване и за техния нов адрес.

5. Лицата, които работят в центровете за настаняване трябва да са съответно обучени и са задължени да спазват поверителност, така както е предвидено според националното право, по отношение на всяка информация, която те са узнали в резултат на работата си.

6. Държавите-членки могат да включат лицата, търсещи убежище в управлението на материалните ресурси и на нематериалните аспекти на живота в един център чрез консултативен съвет, който представлява лицата, които са настанени там.

7. Юридическите съветници на лицата, търсещи убежище и представителите на ВКБООН или на неправителствените организации, които действат от негово име и са признати от съответната държава-членка имат достъп до центровете за настаняване и другите помещения, в които лицата, търсещи убежище са настанени, за да им помогнат. Ограничения на този достъп могат да бъдат наложени само за нуждите на сигурността на центровете и на помещенията, както и на лицата, търсещи убежище.

8. За материалните условия на приемане, държавите-членки могат по изключение да определят различни условия от тези, които са предвидени в настоящия член, през един разумен период, колкото е възможно по-къс, когато:

- се изисква едно първоначално оценяване на специфичните нужди на лицето, търсещо убежище,
- материалните условия за приемане предвидени в настоящия член не съществуват в една определена географска зона,
- възможностите за настаняване, които нормално съществуват временно са изчерпани,
- лицето, търсещо убежище е задържано или е на граничен пункт, в помещение, което той не може да напусне.

Тези различни условия трябва да отговарят при всички положения на основните нужди.

Член 15

Грижи за здравето

1. Държавите-членки гарантират, че лицата, търсещи убежище получават необходимите медицински грижи, които включват, най-малко спешни грижи и основно лечение на болестите.

2. Държавите-членки осигуряват медицинска или друга необходима помощ на лицата, търсещи убежище със специфични нужди.

ГЛАВА III

ОГРАНИЧАВАНЕ ИЛИ ОТНЕМАНЕ НА ВЪЗМОЖНОСТТА ЗА ПОЛЗВАНЕ НА УСЛОВИЯТА ЗА ПРИЕМАНЕ

Член 16

Ограничаване или отнемане на възможността за ползване на условията за приемане

1. Държавите-членки могат да ограничават или да отнемат възможността да се ползват условията за приемане в следните случаи:

а) когато лице, търсещо убежище:

- напусне мястото на пребиваване определено от компетентния орган без да го е уведомило за това, или ако е необходимо разрешение за тази цел, без да го е получило, или
- не спазва задължението да се явява пред власите, не отговаря на исканията за предоставяне на информация или не се явява на личните интервюта относно процедурата за убежище в един разумен срок, определен от националното право, или
- вече е подало молба в същата държава-членка.

Когато лицето, търсещо убежище бъде намерено или се яви доброволно пред компетентните органи, едно мотивирано по съответния начин решение, основано на причините за неговото изчезване, се взема по отношение на възстановяването на правото да ползва някои или всички условия на приемане;

б) когато лице, търсещо убежище е укрило финансови средства и следователно без да има право се е ползвало от материалните условия на приемане.

Ако се окаже, че лицето, търсещо убежище е разполагало с достатъчно средства за да покрие материалните условия на приемане и грижите за здравето в момента в който тези основни нужди са били задоволени, държавите-членки могат да му поискат заплащането им.

2. Държавите-членки могат да откажат условията на приемане в случаите, когато лице, търсещо убежище не е било в състояние да докаже, че молбата за убежище е била подадена в най-краткия разумен срок след неговото пристигане в съответната държава-членка.

3. Държавите-членки могат да определят приложимите санкции в случай на сериозно нарушение на правилника на центровете за настаняване или на особено необуздано поведение.

4. Решенията налагащи ограничаване, оттегляне или отказ от ползване на условията на приемане или санкциите по параграфи 1, 2 и 3 се налагат за всеки конкретен случай по отделно,

обективно и безпристрастно и са мотивирани. Те се основават на особеното положение на заинтересуваното лице, по-специално в случая на лицата, посочени в член 17, като се държи сметка за принципа на пропорционалността. Държавите-членки осигуряват при всякакви обстоятелства достъпа до спешни медицински грижи.

5. Държавите-членки следят материалните условия на приемане да не бъдат отнемани или ограничавани преди да бъде взето отрицателно решение.

ГЛАВА IV

РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ЛИЦАТА СЪС СПЕЦИФИЧНИ НУЖДИ

Член 17

Общ принцип

1. Държавите-членки отчитат специфичното положение на уязвимите лица, като малолетните, непридружените малолетни, инвалидите, възрастните хора, бременните жени, самотните родители, придружени от малолетни и лицата, които са понесли мъчения, изнасилвания или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, в националното законодателство за прилагане на разпоредбите на глава II относно материалните условия на приемане и грижите за здравето.

2. Параграф 1 се прилага само по отношение на лицата, чиито специфични нужди са били констатирани след индивидуално оценяване на тяхното положение.

Член 18

Малолетни

1. Благополучието на детето представлява първостепенен аргумент за държавите-членки при прилагането на разпоредбите на настоящата директива, които се отнасят до малолетни.

2. Държавите-членки гарантират, че малолетните, които са били жертви на всякакви форми на злоупотреба, на небрежност, на експлоатация, на мъчение, на жестоко, нечовешко и унизително отношение, или на въоръжение конфликти, имат достъп до услуги за реадaptация, и гарантират, че са предоставени подходящи грижи за душевното здраве, както и достъп до квалифицирана помощ, когато това е необходимо.

Член 19

Непридружени малолетни

1. Държавите-членки взимат веднага щом е възможно необходимите мерки, за да гарантират необходимото представителство на непридружените малолетни от законен представител, или, ако е необходимо, от организация натоварена да се грижи за малолетните или да гарантира тяхното благополучие, или всяка друга подходяща форма на представителство. Компетентните органи пристъпват редовно към оценяване на положението на тези малолетни.

2. Непридружените малолетни, които подадат молба за убежище се настаняват, считано от датата, на която са приети на територията, до тази, на която трябва да напуснат държавата-членки, в която молбата за убежище е била подадена или разгледана:

- a) при възрастен член на тяхното семейство;
- б) в приемно семейство;
- в) в центрове за настаняване специализирани в приемането на малолетни;
- г) в други места за настаняване подходящи за малолетни.

Държавите-членки могат да настанят непридружените малолетни навършили 16 години или повече в центрове за настаняване за възрастни лица, търсещи убежище.

Доколкото това е възможно, децата от едно семейство не се разделят, с оглед на висшия интерес на съответния малолетен и по-специално на неговата възраст и на неговата зрялост. В случай на непридружени малолетни, промените в мястото на пребиваване се свеждат до минимум.

3. С оглед на благополучието на непридружения малолетен, държавите-членки издирват, веднага щом това е възможно членовете на семейството. В случай че животът или физическата цялост на малолетен или на неговите близки биха могли да бъдат застрашени, по-специално ако те са останали в страната по произход, добре е да се направи така че събирането, обработването и разпространението на сведения относно тези лица да се осъществяват при условията на поверителност, за да се избегне застрашаването на тяхната сигурност.

4. Персоналът, който работи с непридружените малолетни има или следва подходящо обучение относно техните нужди и е задължен да спазва поверителността, предвидена по националното право, когато става въпрос за сведенията, които той е узнал по повод на своята работа.

Член 20

Жертви на мъчения и на насилие

Държавите-членки гарантират, че ако е необходимо, лицата, които са претърпели мъчения, изнасилвания или други тежки насилия, получат лечението, което е необходимо за причинените от тези действия вреди.

ГЛАВА V

ОБЖАЛВАНИЯ

Член 21

Обжалвания

1. Държавите-членки гарантират, че отрицателните решения за предоставяне на преимуществата, предвидени от настоящата директива или решенията, взети по силата на член 7, които засягат индивидуално лицата, търсещи убежище, могат да бъдат

обжалвани по процедурите по националното право. Предвижда се, поне като последна инстанция, възможност за обжалване пред съдебен орган.

2. Процедурите за достъп до правна помощ в тези случаи се определят от националното право.

ГЛАВА VI

МЕРКИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ПРИЕМАНЕ

Член 22

Сътрудничество

Държавите-членки редовно предават на Комисията данните за броя на лицата, разпределени по възраст и по пол, които се ползват от условията на приемане, както и пълна информация за вида, името и представянето на документите по член 6.

Член 23

Система за насочване, наблюдение и контрол

При спазване на тяхната конституционна структура, държавите-членки гарантират създаването на условията за насочване, наблюдение и контрол на нивото на прием.

Член 24

Персонал и средства

1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, които да гарантират, че органите и другите организации, които прилагат настоящата директива са получили необходимото основно обучение по отношение на нуждите на лицата, търсещи убежище от двата пола.

2. Държавите-членки отпускат необходимите средства за прилагане на националните разпоредби, които са приети за въвеждане на настоящата директива.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 25

Доклади

Най-късно до 6 август 2006 г., Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива и ако има основания за това предлага необходимите изменения.

Държавите-членки предават на Комисията всички необходими сведения за изготвянето на доклада, включително статистическите данни по член 22, най-късно до 6 февруари 2006 г.

След като представи доклада, Комисията предава доклад поне на всеки пет години на Европейския парламент и на Съвета за прилагането на настоящата директива.

Член 26

Транспониране

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 6 февруари 2005 г. Те информират незабавно Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на националните разпоредби, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 27

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 28

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки, в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 27 януари 2003 година.

За Съвета

Председател

G. PAPANDREOU